

**ปัจจัยที่มีผลต่อสมรรถนะของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี
ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล***
Factors Influencing Accountants' Competency in Bangkok Metropolitan

ภัทรา เตชะธนเศรษฐ์**
ดร.จิตาภรณ์ ลินเจริญศักดิ์***
ดร.อมรา ตีระวัฒน์****
ดร.ภาสวรรณ สุนทรารักษ์*****

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) คุณลักษณะส่วนบุคคลของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล 2) ศึกษาเปรียบเทียบสมรรถนะของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล จำแนกตามคุณลักษณะส่วนบุคคล ปัจจัยภายในด้านทักษะวิชาชีพและปัจจัยภายนอกด้านสภาวะแวดล้อม โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงพรรณนาการวิเคราะห์ความแตกต่าง ความแปรปรวนทางเดียว และการวิเคราะห์การถดถอย พบว่า 1) ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุ 26-35 ปี สถานภาพโสดการศึกษา ระดับปริญญาตรี มีประสบการณ์ด้านบัญชี 6-15 ปี เป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต และมีตำแหน่งเป็นผู้จัดการ

บัญชี 2) ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่มีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพแตกต่างกันมีผลต่อสมรรถนะของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี แตกต่างกัน 3) ปัจจัยภายในด้านทักษะวิชาชีพ ได้แก่ คุณลักษณะเฉพาะบุคคลและการยึดมั่นต่อจริยธรรม มีผลต่อสมรรถนะของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี 4) ปัจจัยภายนอกด้านสภาวะแวดล้อม ได้แก่ แรงจูงใจในการทำงานและกฎระเบียบข้อบังคับของหน่วยงานควบคุมผู้ประกอบวิชาชีพ มีผลต่อสมรรถนะของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ทั้งนี้ผลการวิจัยอาจนำไปใช้เป็นแนวทางในการส่งเสริม และพัฒนาผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีให้มีสมรรถนะมากยิ่งขึ้น ในการสร้างความพร้อมและศักยภาพในการแข่งขันให้แก่วิชาชีพบัญชีในประเทศไทยต่อไป

*ดุษฎีบัณฑิตในหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบัญชี คณะบัญชี มหาวิทยาลัยศรีปทุม

**นักศึกษาระดับหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบัญชี คณะบัญชี มหาวิทยาลัยศรีปทุม

***ผู้ช่วยศาสตราจารย์ อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก คณะบดีคณะบัญชี และรักษาการผู้อำนวยการหลักสูตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีปทุม

****ผู้ช่วยศาสตราจารย์ อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม หัวหน้าภาควิชาการบัญชี คณะบริหารธุรกิจและเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ

*****อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม อาจารย์ประจำ ภาควิชาบริหารธุรกิจ วิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยมหิดล

Abstract

The aim of this research is to study 1) the individual characteristics of a professional accountant, 2) comparison of the competency of accountants in Bangkok and the competency of accountants in suburb based on the following criteria: personal characteristics, the internal factor in accounting capabilities, and the external factor in environments. Questionnaires were used to collect data. The collected data from questionnaires were analyzed by descriptive statistics, one-way analysis of variance, and multiple regression analysis. The results indicate that 1) most respondents were female, aged between 26 and 35, single, graduated bachelor degree, working experience between 6 and 15 years, having

Certified Public Accountant license, and working as an accounting manager; 2) types of accounting license have effected to the competency of accountants; 3) the internal factors of accounting professional capability on the individual characteristics and ethics of professional accountants have effected on the accountants' competency; 4) The external factors of environment : work motivation and act of accounting organization, have effected to the competency of accountants. Therefore, the result of this study could be used as a guide to promote and develop accountants to increasing their performance. Moreover, could be help the accountants in Thailand create availability and capacity.

บทนำ

ในปัจจุบันสภาพแวดล้อมการแข่งขันทางธุรกิจที่สูงขึ้นและมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว พนักงานบัญชีจึงถือเป็นบุคคลที่มีความสำคัญต่อกิจการแทบทุกประเภท ซึ่งล้วนต้องการเก็บข้อมูลเกี่ยวกับการบัญชีและการเงินเพื่อให้ทราบถึงผลการดำเนินงานและฐานะทางการเงินของกิจการ บุคลากรทางบัญชีต้องมีความรู้ความสามารถในการตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในอนาคตด้านสมรรถนะและทักษะควรจะมุ่งเน้นไปที่องค์รวม กรอบการพิจารณาความเป็นผู้นำพฤติกรรมและด้านการบริหารจัดการ ความฉลาดทางอารมณ์ ความเครียดจากการทำงาน การสร้างแรงจูงใจในการทำงานและความมุ่งมั่น โครงสร้างวัฒนธรรม กลยุทธ์ และการจัดการที่มีคุณภาพอย่างกว้างขวางมากขึ้น (Akhilesh Chandra, et al, 2011) การพัฒนาอาชีพที่มีคุณภาพสูงอย่างต่อเนื่องของนักบัญชีและผู้สอบบัญชีถูกมองว่าเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพของรายงานในองค์กรให้มีคุณภาพสูง นอกจากนี้มีข้อเท็จจริงที่ว่าระบบและองค์กรประกอบการศึกษาของการบัญชีที่เพิ่มเติมเรื่องความเป็นมืออาชีพกำลังอยู่ระหว่างการ

เปลี่ยนแปลงที่มากมาย เช่น การปรับปรุงโปรแกรมทั้งในมหาวิทยาลัยและในองค์กรระดับมืออาชีพเพื่อที่จะตอบสนองแนวโน้มความทันสมัยจากต่างประเทศและความท้าทาย การทำงานร่วมกันของหน่วยงานสำคัญที่เกี่ยวข้องในด้านการศึกษาการบัญชีการประสานงานและการเชื่อมโยงกัน การใช้และการควบคุมการรายงานขององค์กร เป็นต้น ซึ่งยังไม่ได้รับการแก้ไข (Rosa Kaspina, 2015) ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อสมรรถนะของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ซึ่งพบว่าประกอบด้วยปัจจัยหลายด้าน ทั้งนี้ผลที่ได้จะเป็นประโยชน์และสามารถนำไปประยุกต์ใช้เพื่อพัฒนาด้านวิชาชีพบัญชี รวมทั้งการให้ข้อมูลทางบัญชีที่จะส่งผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและประเทศโดยรวมต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาและวิเคราะห์คุณลักษณะส่วนบุคคลของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ที่มีผลต่อสมรรถนะของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

2. เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ปัจจัยภายในด้านทักษะวิชาชีพ ที่มีผลต่อสมรรถนะของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

3. เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ปัจจัยภายนอกด้านสภาวะแวดล้อม ที่มีผลต่อสมรรถนะของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

สมมติฐานของการวิจัย

แนวคิดในการวิจัยครั้งนี้ได้นำมาจากมาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี (International Accounting Education Standard : IES) และจากการทบทวนงานวิจัยอื่นๆ ซึ่งกล่าวถึงความเป็นมืออาชีพในการรับผิดชอบต่อคุณภาพของงานบัญชี และทำให้เกิดความเชื่อมั่นแก่บุคคลหลายฝ่ายซึ่งประกอบด้วย มีระดับการศึกษาปริญญาตรีทางการบัญชีหรือเทียบเท่า มีความรู้ทางวิชาชีพทักษะทางวิชาชีพ คุณค่าทางอาชีพ จริยธรรมและทัศนคติประกอบการณ์ความสามารถในอาชีพและการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง โดยจะต้องสามารถผสมผสานความรู้ต่างๆ เหล่านั้นเข้าด้วยกัน เพื่อให้มีความรู้ทางวิชาชีพบัญชีในขั้นสูงที่จะทำหน้าที่เป็นผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีได้อย่างมีประสิทธิภาพ (สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์, 2558)

ตัวอย่างงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมีดังนี้

AbdulkadirMadawaki (2014) กล่าวว่า การเสริมสร้างขีดความสามารถของหน่วยงานกำกับดูแลด้านบัญชี สำหรับการตรวจสอบและการบังคับใช้มาตรฐานการบัญชี เป็นการสร้างขีดความสามารถขององค์กรวิชาชีพบัญชีที่จะสร้างความเชื่อมั่นของผู้มีส่วนได้เสียในการทำงาน ด้านบัญชี และยังสร้างแรงกระตุ้นและศักยภาพในการลงทุน

AkhileshChandra, et al (2011) พบว่า เงินเดือนเป็นตัวแปรด้านสุขอนามัยที่สำคัญ แต่ไม่ได้เป็นปัจจัยที่สร้างแรงจูงใจสำหรับอาจารย์บัญชี หน่วยงานด้านบัญชีควรเน้นทั้งปัจจัยกระตุ้นสุขอนามัย และการทำงานเพื่อให้สภาพแวดล้อมที่เป็นปัจจัยเหล่านี้นำไปสู่การศึกษาการบัญชี

และการประสบความสำเร็จในด้านบัญชี

McClelland (1973) พบว่า องค์ประกอบของสมรรถนะ มี 5 ส่วน คือ ความรู้ (Knowledge) ทักษะ (Skill) ความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเอง (Self-Concept) บุคลิกลักษณะประจำตัวของบุคคล (Traits) แรงจูงใจ/เจตคติ (Motives /Attitude)

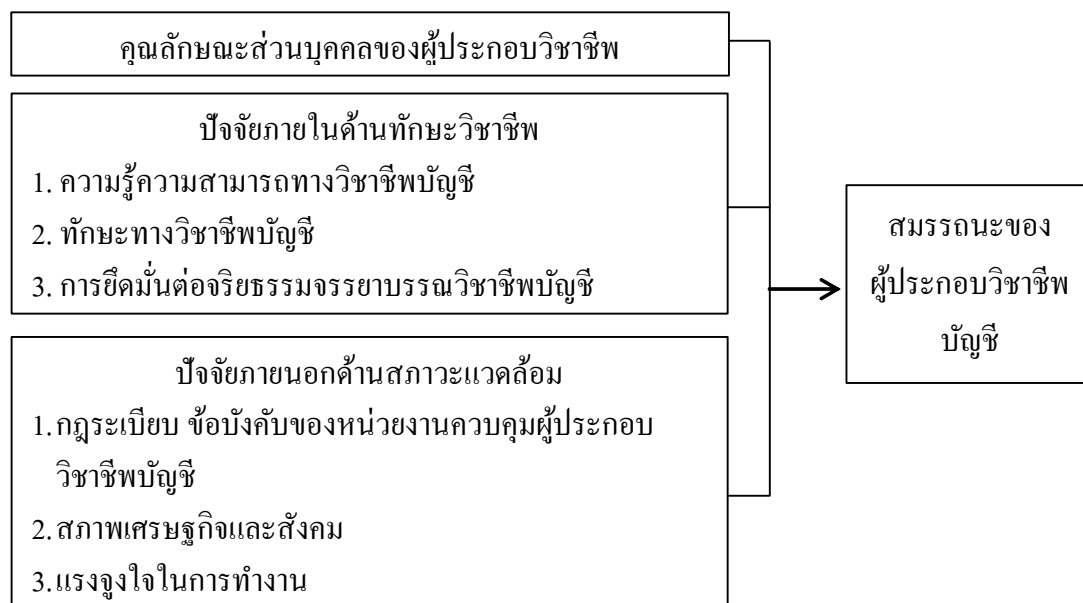
SibelKargin,RabiaAktas, (2012) พบว่า ตำแหน่งผู้ได้รับอนุญาตสอบบัญชี (CPA หรือผู้ฝึกงาน CPA) มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการคิดอย่างเป็นระบบ และการสะท้อนให้เห็นถึงทักษะ โดยผู้ฝึกงาน CPA มีการคิดอย่างเป็นระบบและสะท้อนให้เห็นถึงทักษะมากกว่าผู้ได้รับใบอนุญาตแล้ว (CPA) ในขณะที่ (ตำแหน่งงาน) ไม่ได้ทำให้เกิดความสัมพันธ์ใดๆ ที่สำคัญกับการปรับเปลี่ยน (ทักษะ) เพศ อายุ ประสบการณ์ในการทำงาน และการศึกษา ไม่ได้มีความสัมพันธ์กับแต่ละทักษะทั้ง 3 ของทักษะการคิดเชิงกลยุทธ์ (การคิดอย่างเป็นระบบ การปรับเปลี่ยน และการให้ข้อมูลย้อนกลับ)

Trevor Hassall, et al (2005) แสดงความเห็น ว่าหน่วยงานที่จะตัดสินใจ (ควบคุม) ในการบริหารจัดการ การศึกษาด้านการบัญชีควรส่งเสริมการปฏิรูปเนื้อหา การเรียนการสอนและการเตรียมพัฒนาทักษะที่จำเป็น โดยนายจ้าง เช่น การฝึกอบรม การพัฒนาทรัพยากรทางการศึกษาและการระดมทุน เป็นต้นซึ่งอาจจะออกเป็นกฎระเบียบข้อบังคับ

จากการทบทวนวรรณกรรมจึงนำมาซึ่งข้อสมมุติฐานดังนี้

1. คุณลักษณะส่วนบุคคลของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล มีผลต่อสมรรถนะของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีแตกต่างกัน
2. ปัจจัยภายในด้านทักษะวิชาชีพ มีผลต่อสมรรถนะของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล
3. ปัจจัยภายนอกด้านสภาวะแวดล้อม มีผลต่อสมรรถนะของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี 3 สายงาน ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล จำนวน 3,241 ราย ได้แก่ ผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ผู้สอบบัญชีภาษีอากร และผู้ทำบัญชีในสำนักงานบัญชีคุณภาพ ขนาดของกลุ่มตัวอย่างใช้ตารางของเครซี และมอร์แกน Krejcie and Morgan ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% หรือมีความคลาดเคลื่อนที่เกิดขึ้น 5% ทำให้ขนาดตัวอย่างอย่างน้อยที่สุด คือ 346 ตัวอย่าง

ด้านระยะเวลา : ตั้งแต่เดือนสิงหาคม 2558 – มกราคม 2559

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำเรื่องขออนุญาตจากหน่วยงานบัณฑิตศึกษา คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยศรีปทุม เพื่อติดต่อไปยังสถานที่ต่างๆ ขออนุญาตและขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ศูนย์ฝึกอบรมกรมพัฒนาธุรกิจการค้า ในวันอบรมหลักสูตร ผู้ทำบัญชีปฏิบัติให้ถูกต้องตามกฎหมาย ครั้งที่ 2/2558 วันที่ 5 พฤศจิกายน 2558
2. ส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ พร้อมหนังสือไปยังผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ผู้สอบบัญชีภาษีอากร และสำนักงานบัญชีคุณภาพ

เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล จำนวน 380 ชุด (จากกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการ 346 ตัวอย่าง) ได้รับคืน 253 ชุด แล้วคัดเฉพาะแบบสอบถามที่ตอบครบถ้วนได้ 217 ชุด คิดเป็นร้อยละ 62.72 ของกลุ่มตัวอย่าง

การวิเคราะห์ข้อมูล: โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป เพื่อหาค่าสถิติต่างๆ ดังนี้

1. สถิติเชิงพรรณนา

1.1 การแจกแจงความถี่และค่าร้อยละมาวิเคราะห์ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน ด้านบัญชี มีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพบัญชีที่ได้รับ และตำแหน่งงาน

1.2 การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ใช้สำหรับวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อสมรรถนะของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล จากข้อมูลเดิมในมาตราประเมินค่า (rating scale) 5 ประเภท

2. สถิติเชิงอนุมาน

ในการวิเคราะห์ ณ ระดับความเชื่อมั่น 95% ซึ่งนำข้อมูลที่ได้ทดสอบ ดังนี้

2.1 การทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างมากกว่า 2 กลุ่ม โดยใช้สถิติการวิเคราะห์

ความแตกต่างความแปรปรวนทางเดียว (ANOVA: One-way of Variance Analysis) สำหรับด้านคุณลักษณะส่วนบุคคลของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี

2.2 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้านปัจจัยภายในด้านทักษะวิชาชีพ และปัจจัยภายนอกด้านสถานะแวดล้อมกับสมรรถนะของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี โดยสถิติวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามผลการวิจัยพบว่าเป็นเพศหญิง จำนวน 181 คน คิดเป็นร้อยละ 83.41 เพศชาย จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 16.59 ส่วนใหญ่มีช่วงอายุ 26-35 ปี จำนวน 65 คน คิดเป็นร้อยละ 29.95 รองลงมาอายุ 41-50 ปี จำนวน 59 คน คิดเป็นร้อยละ 27.19 อายุ 36-40 ปี จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 18.43 อายุ 51 ปี ขึ้นไป จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 12.91 และอายุน้อยกว่าหรือเท่ากับ 25 ปี จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 11.52 ตามลำดับ สถานภาพโสด จำนวน 145 คน คิดเป็นร้อยละ 66.82 รองลงมาสมรส จำนวน 69 คน คิดเป็นร้อยละ 31.80 และหย่าร้าง จำนวน 3 คน คิดเป็น

ร้อยละ 1.38 จบศึกษาปริญญาตรี จำนวน 141 คน คิดเป็นร้อยละ 64.98 รองลงมาปริญญาโท จำนวน 73 คน คิดเป็นร้อยละ 33.64 ปวส. (ประกาศนียบัตรชั้นสูง) จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 0.92 และปริญญาเอก 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.46 ตามลำดับ มีประสบการณ์ทำงานด้านบัญชี 6-15 ปี จำนวน 83 คน คิดเป็นร้อยละ 38.25 รองลงมาประสบการณ์ น้อยกว่าหรือเท่ากับ 5 ปี 48 คน คิดเป็นร้อยละ 22.12 ประสบการณ์ 21-30 ปี จำนวน 39 ปี คิดเป็นร้อยละ 17.97 ประสบการณ์ 16-20 ปี จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 14.29 และประสบการณ์ 31 ปี ขึ้นไป มีจำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 7.37 ตามลำดับ เป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต จำนวน 83 คน คิดเป็นร้อยละ 38.25 รองลงมา คือ ผู้สอบบัญชีภาษีอากร จำนวน 78 คน คิดเป็นร้อยละ 35.94 และผู้ทำบัญชีในสำนักงานบัญชีคุณภาพ 56 คน คิดเป็นร้อยละ 25.81 มีตำแหน่งงานเป็นผู้จัดการบัญชี จำนวน 85 คน คิดเป็นร้อยละ 39.17 รองลงมาคือ หัวหน้า / สมุห์บัญชี จำนวน 76 คน คิดเป็นร้อยละ 35.02 และน้อยสุดคือพนักงานบัญชี / เจ้าหน้าที่บัญชี จำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 25.81

2. สรุปความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อสมรรถนะของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี

ตารางที่ 1 ข้อมูลระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยภายในด้านทักษะวิชาชีพปัจจัยภายนอกด้านสภาวะแวดล้อม ที่มีผลต่อสมรรถนะของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี

ตัวแปร	Mean	S.D.	การแปลผล
ปัจจัยภายในด้านทักษะวิชาชีพ			
1. ด้านความรู้ความสามารถทางวิชาชีพบัญชี			
ก. ความรู้ด้านการบัญชี การเงิน และความรู้ที่เกี่ยวข้อง	3.80	0.64	มาก
ข. ความรู้ด้านองค์กรและธุรกิจ	3.61	0.57	มาก
ค. ความรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ	3.75	0.70	มาก
รวม	3.72	0.63	มาก
2. ทักษะทางวิชาชีพบัญชี			
ก. ทักษะทางปัญญา	3.99	0.67	มาก
ข. ทักษะทางวิชาการเชิงปฏิบัติและหน้าทำงาน	3.88	0.59	มาก
ค. ทักษะทางคุณลักษณะเฉพาะบุคคล	4.15	0.51	มาก
ง. ทักษะทางปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการสื่อสาร	4.21	0.59	มากที่สุด
จ. ทักษะการบริหารองค์กรและการจัดการธุรกิจ	3.81	0.64	มาก
รวม	4.01	0.60	มาก
3. การยึดมั่นต่อจริยธรรมจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชี	4.38	0.54	มากที่สุด
รวมปัจจัยภายในด้านทักษะวิชาชีพ	4.04	0.59	มาก
ปัจจัยภายนอกด้านสภาวะแวดล้อม			
1. กฎระเบียบ ข้อบังคับ ของหน่วยงานควบคุมผู้ประกอบวิชาชีพ	3.88	0.55	มาก
2. สภาพเศรษฐกิจและสังคม	3.94	0.55	มาก
3. แรงจูงใจในการทำงาน	4.01	0.49	มาก
รวมปัจจัยภายนอกด้านสภาวะแวดล้อม	3.95	0.53	มาก

จากตารางที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ยพบว่า ปัจจัยภายในด้านทักษะวิชาชีพมีระดับความคิดเห็นต่อสมรรถนะของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีระดับมาก ค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 4.04 ซึ่งเมื่อเทียบมีมากกว่าปัจจัยภายนอกด้านสภาวะแวดล้อม ซึ่งมีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 3.95 โดยปัจจัยภายในด้านทักษะวิชาชีพ ได้แก่ การยึดมั่นต่อจริยธรรมจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชี มีระดับความคิดเห็นที่ส่งผลต่อสมรรถนะของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.38 รองลงมา คือ ทักษะทางวิชาชีพบัญชี อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.01 และ

ความรู้ความสามารถทางวิชาชีพบัญชี อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.72 ตามลำดับสำหรับปัจจัยภายนอกด้านสภาวะแวดล้อม ทุกด้านมีความเห็นว่ามีผลต่อสมรรถนะของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีอยู่ระดับมาก โดยแรงจูงใจในการทำงาน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.01 รองลงมา คือ สภาพเศรษฐกิจและสังคม ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.94 และกฎระเบียบ ข้อบังคับของหน่วยงานควบคุมผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.88 ตามลำดับ

3. ผลการทดสอบตามสมมติฐาน

ตารางที่ 2 สรุปผลการทดสอบคุณลักษณะส่วนบุคคลของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่แตกต่างกัน ที่มีผลต่อสมรรถนะของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีแตกต่างกัน

ตัวแปรอิสระ	F	P
1) ระดับการศึกษา	0.667	0.567
2) ประสบการณ์ทำงานด้านบัญชี	0.549	0.700
3) มีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพที่ได้รับ	4.917	0.008*
4) ตำแหน่งงาน	0.243	0.784

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 2 ผลการทดสอบ พบว่า คุณลักษณะ ที่ระดับ 0.05 ส่วนผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่มีระดับการศึกษาส่วนบุคคลของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่มีใบอนุญาต ประสบการณ์ทำงานด้านบัญชี และตำแหน่งงานแตกต่างกัน ประกอบวิชาชีพที่ได้รับแตกต่างกัน มีผลต่อสมรรถนะของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีไม่แตกต่างกัน มีผลต่อสมรรถนะของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 3 สรุปผลการทดสอบปัจจัยภายในด้านทักษะวิชาชีพ ที่มีผลต่อสมรรถนะของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี

ปัจจัยภายในด้านทักษะวิชาชีพ	B	S.E.	beta	T	P	Tolerance	VIF
ค่าคงที่	1.153	.283		4.073	.000		
ความรู้ความสามารถ							
ความรู้ด้านการบัญชีการเงิน	-.082	.076	-.098	-1.077	.283	.380	2.632
ความรู้ด้านองค์กรและธุรกิจ	.039	.086	.041	.457	.648	.381	2.623
ความรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ	.074	.060	.097	1.241	.216	.517	1.936
ทักษะทางวิชาชีพบัญชี							
ทักษะทางปัญญา	.042	.074	.053	.566	.572	.364	2.747
ทักษะวิชาการเชิงปฏิบัติ	.064	0.91	.070	.704	.482	.315	3.175
ทักษะทางคุณลักษณะเฉพาะบุคคล	.340	.104	.324	3.278	.001*	.322	3.102
ทักษะทางปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการสื่อสาร	-.015	.081	-.017	-.185	.853	.390	2.561
ทักษะการบริหารองค์กร, ธุรกิจ	.024	.072	.029	.335	.738	.421	2.375
การยึดมั่นต่อจริยธรรมจรรยาบรรณทางวิชาชีพบัญชี	.196	.078	.198	2.510	.013*	.506	1.975
$r = .591 \quad r^2 = .350 \quad F = 12.368 \quad p = .000$							

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 3 ปัจจัยภายในด้านทักษะวิชาชีพ มีการตรวจสอบข้อตกลงเบื้องต้นในประเด็นค่าความคลาดเคลื่อนของตัวแปรทำนายและตัวแปรตามเป็นอิสระต่อกันพบว่า เป็นไปตามข้อตกลงเบื้องต้น Durbin Watson มีค่าระหว่าง 1.5–2.5 และการตรวจสอบข้อตกลงเบื้องต้นในภาวะร่วมเส้นตรงพหุ พบว่าตัวแปรอิสระทั้ง 9 ด้านไม่มีปัญหาภาวะร่วมเส้นตรงพหุ (Tolerance > 0.1, และ VIF < 10) (กัลยา วาณิชยปัญญา, 2555) โดยปัจจัยภายในมีความสัมพันธ์กับสมรรถนะของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี และสามารถใช้เป็นตัวพยากรณ์ในการคาดคะเนระดับปัจจัยที่จะส่งผลกระทบต่อสมรรถนะของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีมีนัยสำคัญทางสถิติ ($F = 12.368$ $p = .000$) สัมประสิทธิ์การพยากรณ์ที่ปรับแก้แล้ว ($\text{adj. } r^2 = .350$) มีค่าเท่ากับ .591 วิเคราะห์ได้ว่าปัจจัยภายในทั้ง 9 ปัจจัยสามารถอธิบายผลของความแปรผันของสมรรถนะผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีได้อัตราร้อยละ 35 และสามารถเรียงลำดับ

ขนาดอิทธิพลของตัวแปรแต่ละปัจจัยได้ดังนี้ มากที่สุด คือ ทักษะทางคุณลักษณะเฉพาะบุคคล เท่ากับ 0.324 รองลงมา คือ ด้านการยึดมั่นต่อจริยธรรมจรรยาบรรณทางวิชาชีพบัญชี เท่ากับ 0.198 ความรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ เท่ากับ 0.097 ทักษะวิชาการเชิงปฏิบัติและหน้าที่งาน เท่ากับ 0.07 ทักษะทางปัญญา เท่ากับ 0.053 ความรู้ด้านองค์กรและธุรกิจ เท่ากับ 0.041 ทักษะการบริหารองค์กรและการจัดการธุรกิจ เท่ากับ 0.029 ทักษะทางปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และการสื่อสาร เท่ากับ -0.017 และความรู้ด้านการบัญชี การเงิน และความรู้ที่เกี่ยวข้อง เท่ากับ -0.098 ตามลำดับอย่างไรก็ตามผลการวิจัยพบว่ามีเพียงทักษะทางคุณลักษณะเฉพาะบุคคล ($p = .001$) และการยึดมั่นต่อจริยธรรมจรรยาบรรณทางวิชาชีพบัญชี ($p = .013$) มีผลต่อสมรรถนะผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ที่มีนัยสำคัญทางสถิติ ระดับ 0.05

ตารางที่ 4 สรุปผลการทดสอบปัจจัยภายนอกด้านสภาวะแวดล้อม ที่มีผลกระทบต่อสมรรถนะของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี

ปัจจัยภายนอกด้านสภาวะแวดล้อม	B	S.E.	beta	T	P	Tolerance	VIF
ค่าคงที่	.967	.271		3.572	.000		
กฎระเบียบ ข้อบังคับของหน่วยงาน	.199	.060	.204	3.312	.001*	.744	1.345
ควบคุมผู้ประกอบวิชาชีพ							
สภาพเศรษฐกิจและสังคม	.017	.061	.018	.286	.775	.737	1.356
แรงจูงใจในการทำงาน	.540	.069	.499	7.811	.000*	.694	1.440
$r = .629$ $r^2 = .396$ $F = 46.595$ $p = .000$							

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4 ปัจจัยภายนอกด้านสภาวะแวดล้อม มีการตรวจสอบข้อตกลงเบื้องต้นในประเด็นค่าความคลาดเคลื่อนของตัวแปรทำนายและตัวแปรตามเป็นอิสระต่อกัน พบว่า เป็นไปตามข้อตกลงเบื้องต้น Durbin Watson มีค่าระหว่าง 1.5 – 2.5 และการตรวจสอบข้อตกลงเบื้องต้นในภาวะร่วมเส้นตรงพหุ พบว่าตัวแปรอิสระทั้ง 3 ด้านไม่มีปัญหาภาวะร่วมเส้นตรงพหุ (Tolerance > 0.1, และ VIF < 10) (กัลยา วาณิชยปัญญา, 2555) โดยปัจจัยภายนอกด้านสภาวะแวดล้อม มีความสัมพันธ์กับสมรรถนะของ

ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี และสามารถใช้เป็นตัวพยากรณ์ในการคาดคะเนระดับปัจจัยที่จะส่งผลกระทบต่อสมรรถนะของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีมีนัยสำคัญทางสถิติ ($F = 46.595$ $p = .000$) สัมประสิทธิ์การพยากรณ์ที่ปรับแก้แล้ว ($\text{adj. } r^2 = .396$) มีค่าเท่ากับ .629 วิเคราะห์ได้ว่าปัจจัยภายในทั้ง 3 ปัจจัย สามารถอธิบายผลของความแปรผันของสมรรถนะผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีได้อัตราร้อยละ 39.6 โดยสามารถเรียงลำดับขนาดอิทธิพลของตัวแปรแต่ละปัจจัยได้ดังนี้ มากที่สุด คือ ด้านแรงจูงใจในการทำงาน

เท่ากับ 0.449 รองลงมา คือ ด้านกฎระเบียบ ข้อบังคับของหน่วยงานควบคุมผู้ประกอบการวิชาชีพ เท่ากับ 0.204 และด้านสภาพเศรษฐกิจและสังคม เท่ากับ 0.18 ตามลำดับ อย่างไรก็ตามผลการวิจัยพบว่า มีเพียงกฎระเบียบ ข้อบังคับของหน่วยงานควบคุมผู้ประกอบการวิชาชีพ ($p = .001$) และด้านแรงจูงใจในการทำงาน ($p = .000$) มีผลต่อสมรรถนะผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ที่มีนัยสำคัญทางสถิติระดับ 0.05

การอภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาพบว่าคุณลักษณะส่วนบุคคลของผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีที่มีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพที่ได้รับแตกต่างกันมีผลต่อสมรรถนะของผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีแตกต่างกันสอดคล้องกับแนวคิดของ SibelKargin,RabiaAktas, (2012) เนื่องจากหลักเกณฑ์และคุณสมบัติในการประกอบวิชาชีพที่แตกต่างกัน เช่น การขอใบอนุญาตในการประกอบวิชาชีพผู้สอบบัญชีรับอนุญาตต้องผ่านการทดสอบ 6 รายวิชา ผู้สอบบัญชีภาษีอากรต้องผ่านการทดสอบ 3 รายวิชา ส่วนผู้ทำบัญชีไม่ต้องเข้าทดสอบรายวิชา เป็นต้น ซึ่งอาจทำให้สมรรถนะของผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีมีความแตกต่างกัน สำหรับปัจจัยภายในด้านทักษะวิชาชีพเกี่ยวกับคุณลักษณะเฉพาะบุคคลมีผลต่อสมรรถนะของผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชี สอดคล้องกับแนวคิดของ McClelland (1973) โดยทักษะทางคุณลักษณะเฉพาะบุคคล คือทัศนคติและพฤติกรรมของผู้ประกอบการวิชาชีพ ซึ่งการพัฒนาทักษะนี้อาจทำได้โดยผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีเองที่จะต้องมีการจัดการตนเอง มีการเรียนรู้ด้วยตนเอง การจัดแรงงานให้เสร็จตามกำหนด ความระมัดระวังเยี่ยงผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชี ซึ่งจะช่วยในการเรียนรู้และปรับคุณลักษณะเฉพาะของผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชี (สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์, 2558) ส่วนปัจจัยภายในที่เกี่ยวกับการยึดมั่นต่อจริยธรรมจรรยาบรรณทางวิชาชีพบัญชี มีผลต่อสมรรถนะของผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีซึ่งผู้มีศักยภาพจะเป็นผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีต้องปฏิบัติในการใช้ดุลยพินิจทางวิชาชีพและปฏิบัติตนอย่างมีจรรยาบรรณทางวิชาชีพเพื่อประโยชน์สูงสุดต่อสังคมและวิชาชีพ (สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์, 2558) ปัจจัยภายนอกด้านสภาวะ

แวดล้อมเกี่ยวกับแรงจูงใจในการทำงาน สอดคล้องกับแนวคิดของ AkhileshChandra, et al (2011) และ McClelland (1973) โดยแรงจูงใจหรือแรงขับภายในทำให้บุคคลแสดงพฤติกรรมที่มุ่งไปสู่เป้าหมาย หรือมุ่งสู่ความสำเร็จ นอกจากนี้ยังมีด้านกฎระเบียบ ข้อบังคับของหน่วยงานควบคุมผู้ประกอบการวิชาชีพมีผลต่อสมรรถนะของผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีสอดคล้องกับแนวคิดของ AbdulkadirMadawaki (2014) และ Trevor Hassall, et al (2005) โดยการเสริมสร้างขีดความสามารถของหน่วยงานกำกับดูแลด้านบัญชี สำหรับการตรวจสอบและการบังคับใช้มาตรฐานการบัญชี เป็นการสร้างขีดความสามารถขององค์กรวิชาชีพบัญชีที่จะสร้างความเชื่อมั่นต่อผู้มีส่วนได้เสียในสมรรถนะของผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชี

สรุปผลการวิจัย

ผลจากการวิจัยแสดงให้เห็นว่าคุณลักษณะส่วนบุคคลของผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีที่มีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพที่ได้รับแตกต่างกัน ปัจจัยภายในด้านทักษะวิชาชีพเกี่ยวกับคุณลักษณะเฉพาะบุคคล และการยึดมั่นต่อจริยธรรมจรรยาบรรณทางวิชาชีพบัญชี ปัจจัยภายนอกด้านสภาวะแวดล้อมเกี่ยวกับแรงจูงใจในการทำงานและกฎระเบียบ ข้อบังคับของหน่วยงานควบคุมผู้ประกอบการวิชาชีพ มีผลต่อสมรรถนะของผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

- งานวิจัยนี้เป็นการศึกษาค้นคว้างานวิจัยเชิงปริมาณ ผู้ที่สนใจอาจทำการศึกษาค้นคว้างานวิจัยในเชิงคุณภาพ โดยการสัมภาษณ์เชิงลึกให้ได้ข้อมูลและความคิดเห็นเพิ่มเติมมากขึ้น
- การวิจัยในครั้งต่อไปควรขยายกลุ่มตัวอย่าง เช่น ศึกษาตามภูมิภาค (ภาคกลาง ภาคตะวันออก ฯลฯ) ศึกษาจากวิชาชีพบัญชีอื่นๆ (อาจารย์ ผู้รับบริการจากผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชี ผู้บริหาร ฯลฯ) ซึ่งสามารถนำไปปรับใช้กับองค์กรหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้อย่างกว้างขวางมากยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

- กรมพัฒนาธุรกิจการค้า. (2558). รายชื่อ จำนวนสำนักงานบัญชีคุณภาพ. [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อวันที่ 17 ตุลาคม 2558, จาก http://www.dbd.go.th/ewt_news.php?nid=5303.
- กรมสรรพากร. (2558). รายชื่อ จำนวนผู้สอบบัญชีภาษีอากร. [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อวันที่ 17 ตุลาคม 2558, จาก http://taxaudit.rd.go.th/ta2/TaxAuditor_01.jsp?PAGE=1.
- กัลยา วาณิชย์บัญชา. (2555). สถิติสำหรับงานวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- คณะทำงานโครงการสมรรถนะ : สำนักงาน ก.พ. (2558). เอกสารเผยแพร่ คู่มือ การพัฒนาระบบสมรรถนะของข้าราชการพลเรือนไทย. [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อวันที่ 20 กันยายน 2558, จาก http://www.ocsc.go.th/ocsc/th/index.php?option=com_content&view=article&id=253:2011-07-03-02-13-13&catid=48:cap&Itemid=252.
- สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์. (2558). มาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี. [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อวันที่ 5 กันยายน 2558, จาก <http://www.fap.or.th/มาตรฐานวิชาชีพบัญชี/มาตรฐานการศึกษาและเทคโนโลยี.html>.
- _____. (2558). รายชื่อ จำนวนผู้สอบบัญชีรับอนุญาต จากสภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์. [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อวันที่ 17 ตุลาคม 2558, จาก https://eservice.fap.or.th/fap_registration/cpa_contact_list.php.
- _____. (2558). ข้อบังคับสภาวิชาชีพบัญชี (ฉบับที่ 19) เรื่องจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพ พ.ศ. 2553. [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อวันที่ 20 กันยายน 2558, จาก <http://www.fap.or.th/มาตรฐานวิชาชีพบัญชี/จรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพ.html>.
- AbdulkadirMadawaki. (2014). *Impact of regulatory framework and environmental factors on accounting practices by firms in Nigeria*. [Online]. Retrieved August 22, 2016, from *Procedia-Social and Behavioral Sciences* Volume 164 : P.282-290. <http://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S1877042814058984>.
- Akhilesh Chandra, et al. (2011). *A study of motivational factors for accounting educators what are their concerns?*. [Online]. Retrieved August 20, 2016, from *Research in Higher Education Journal* : P.19-36. <http://www.aabri.com/manuscripts/11770.pdf>.
- KalsomSalleh and Rozainun Ab Aziz. (2014). *Traits, skills and ethical values of public sector forensic accountants: an empirical investigation*. [Online]. Retrieved August 5, 2016, from *Procedia - Social and Behavioral Sciences* Volume 145 : P.361-370. <http://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S1877042814039032>.
- Kristine N. Palmer, Douglas E. Ziegenfuss, Robert E. Pinsker, (2004). *International knowledge, skills, and abilities of auditors/accountants : Evidence from recent competency studies*. [Online]. Retrieved August 1, 2016, from *Managerial Auditing Journal*, Volume 19 : P.889-896. <http://dx.doi.org/10.1108/02686900410549411>.
- McClelland, D.C. (1973). *Testing for competence rather than for "Intelligence."*. [Online]. Retrieved August 1, 2016, *American Psychologies*, January 1973 : P.1-14. <https://www.therapiebreve.be/documents/mcclelland-1973.pdf>.

- Rosa Kaspina. (2015). *Continuing Professional Development of Accounting and Auditing: Russian Experience and Challenges*. [Online]. Retrieved August 1, 2016, from Procedia – Social and Behavioral Sciences Volume 191 : P.550 –553.<http://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S1877042815033674>.
- SibelKargin, RabiaAktas. (2012). *Strategic Thinking Skills of Accountants During Adoption of IFRS and the New Turkish Commercial Code: A Survey from Turkey*. [Online]. Retrieved August 5, 2016, from Retrieved August 21, 2016, from Procedia – Social and Behavioral Sciences Volume 58 : P.128 – 137. <http://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S1877042812044485>.
- Trevor Hassall, et al. (2005). *Priorities for the development of vocational skills in management accountants: A European perspective*. [Online]. Retrieved August 21, 2016, from Accounting Forum Volume 29 : P.379–394. <http://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0155998205000219>.

